

PASISOTINKIME

Atradusi naują patiekalą, žmonija jaučiasi laimingesnė nei atradusi naują žvaigždę.

Anthelme Brillat-Savarinas

DUONA

Yra toks senas: jeigu duonos kepalas netelpa į krosnį, vadinasi, jame slepiasi velnias. Prieš kelis šimtmečius kepėjai suminkytoje duonos tešloje įspausdavo kryžių, kad išvartytų velnią ir padėtų duonai iškilti.

Žmogus, išradęs duoną, turbūt mažiausiai galvojo apie joje tūnojusią velnią. Jam labiau rūpėjo išsaugoti savo galvą. Legenda pasakoja, kad maždaug 2600 m. pr. m. e. Egipto vergas kepė savo šeimininkui paplotélius iš vandens ir miltų. Vieną vakarą jis užmigo, ir ugnis užgeso paplotėliams dar nespėjus iškepti.

Per naktį tešla surūgo ir iškilo. Kai vergas pabudo, tešlos buvo du kartus daugiau nei vakare. Vergas skubiai pašovė tešlą į krosnį, kad niekas nesuprastų, jog jis taip neapdairiai užmigo, nebaigęs pavesto darbo.

Duonai iškepus, ir vergas, ir šeimininkas pripažino, kad ji daug gardesnė už tą plokščią blyną, kuri buvo įpratę valgyti. Duona išėjo šviesesnė ir skalesnė.

Miltai, skysčiai, saldikliai (galbūt medus) tešloje tikriausiai buvo paveikti mielių ar oro bakterijų. Kai tešla stovėjo šiltoje vietoje ilgą laiką, mielių ląstelės išaugo ir paplito po visą tešlą.

Egiptiečiai ir toliau eksperimentavo su mielėmis ir tapo pirmaisiais pasaulyje profesionaliais kepėjais.

STULBINAMI FAKTAI

Kiti su duona susiję prietarai

- Blogas ženklas yra prapjauti duonos kepalą iš abiejų galų.
- Blogas ženklas yra atsilaužti duonos iš kieno nors rankos.
- Blogas ženklas yra palikti peilį, išmeigtą į duonos kepalą.
- Geras ženklas yra numesti duoną ant grindų. Keliant duonos gabalėlį nuo žemės, reikia sugalvoti norą, ir jis būtinai išsipildys.
- Jei sapnuojate duoną, nutiks kažkas gera.
- Jei du žmonės tuo pat metu siekia duonos, laukite svečių.

PUSRYČIŲ KOŠĖS

Kukurūzų ir kviečių dribsniai

1894 m. daktaras Johnas Harvis Kelloggas buvo garsios ligoninės ir sanatorijos Betl Kryke, Mičigane, direktorius. Jo jaunesnysis brolis Willas Keithas Kelloggas buvo verslininkas. Ligoninėje buvo propaguojamas sveikas gyvenimo būdas, todėl pacientams neleido vartoti kofeino, mėsos, alkoholio, tabako.

Broliai išrado daugybę patiekalų, pagamintų iš kruopų, įskaitant ir kavos pakaitalą bei tam tikro tipo grūdus, kuriuos jie iškočiodavo ir susukdavo į ilgus tešlos lakštus.

Kartą, iškepus kviečius, brolius kažkas pašaukė. Jiems grįžus, kviečiai jau buvo sudžiūvę. Broliai nutarė iškočioti grūdėtą masę dar sykį.

Jų nuostabai, grūdai nepavirto ilgais tešlos lakštais. Kiekvienas javo grūdas buvo suplotas ir virto maža plona plokštele. Broliai iškepė šias mažas plokšteles ir buvo labai patenkinti naujuoju savo išradimu. Jie suprato, kad atrado naują skanią košę, tačiau nė nemanė, kad šiuo savo išradimu padėjo pamatus naujai

pramonės šakai. Willas Keithas Kelloggas pagaliau pradėjo nuosavą verslą – ėmė gaminti ir pardavinėti įvairias košes, o vienas žymiausių ir sėkmingiausių produktų, kurių galima nusipirkti ir šiandien, yra „Kellogg’s Corn Flakes“.

Javainiai

Javainių košė buvo taip pat atrasta per klaidą.

1921 m. vienas Mineapolio dietologas maišė skystą sėlenų košę savo pacientams ir netyčia užpylė košės ant įkaitintos keptuvės. Keptuvėje tešla apskrudo ir

virto traškučiu, plonu vafliu. Mokslininkas jo paragavo ir suprato, kad keptas vaflis daug skanesnis už skystą košę.

Washburn Crosby kompanija nupirko javainių gamybos teises. Ji net trejus metus tobulino produktą, kol 1924-aisiais pristatė rinkai pusryčių javainių košę. 1928 m. Washburn Crosby tapo General Mills, Inc.

STULBINAMI FAKTAI

- Pavadinimas javainių košei buvo išrinktas, paskelbus Washburn Crosby kompanijos darbuotojų konkursą. Pavadinimą pasiūlė eksporto vadovo žmona.
- General Mills tyrimo duomenimis, du trečdalius pirkinų vartotojai išsirenka, stovėdami prie prekystalio. Pirkėjui reikia vidutiniškai dviejų trijų sekundžių tam, kad, pažvelgęs į prekės pakuotę, jis nuspręstų pirkti būtent šį produktą, o ne tą, kurį siūlo konkurencinė firma.

Kava

Kava jau nuo senų senovės yra labai populiari. Napoleonas kavą vadino „intelektualų gėrimu“. Sakoma, kad prancūzų filosofas Volteras išgerdavo septyniasdešimt du puodelius per dieną. (Tai daugiau nei penkiolika litrų!)

Artimuosiuose Rytuose arabai keliaudami sustodavo šalikelėje užsiplikyti kavos. Buvo laikas, kai turkė galėdavo išsiskirti su vyru, jeigu jis nemokėdavo tinkamai patiekti kavos. Saudo Arabijoje taip pat buvo toks įstatymas.

1735 m. vokiečių kompozitorius Johanas Sebastianas Bachas sukūrė „Kavos kantatą“, kurioje aukštinama kava. Sakoma, kad kitas vokiečių kompozitorius Liudvikas van Bethovenas kiekvienam kavos puodeliui suskaičiuodavo ir atidėdavo lygiai po šešiasdešimt kavos pupelių. Stipri turėjo būti Liudviko van Bethoveno kava! Taigi iš kur kilo ši kavos gėrimo tradicija?

